תרי גווני אילן הכא נמי תרי גווני גדר בעא מיניה אביי מרבה חצר שראשה נכנס לבין הפסין מהו לטלטל מתוכה לבין הפסין ומבין הפסין לתוכה א"ל מותר שתים מאי אמר ליה אסור אמר רב הונא שתים אסורין ואפילו עירבו גזירה שמא יאמרו עירוב מועיל לבין הפסין רבא אמר עירבו מותר א"ל אביי לרבא תניא דמסייע לך [א]חצר שראשה אחד נכנס לבין הפסין מותר לטלטל מתוכה לבין הפסין ומבין הפסין לתוכה אבל שתים אסור בד"א שלא עירבו אבל עירבו מותרין לימא תיהוי תיובתא דרב הונא אמר לך רב הונא התם דהדרן וערבן בעא מיניה אביי מרבה יבשו מים בשבת מהו א"ל [ב]כלום נעשית מחיצה אלא בשביל מים מים אין כאן מחיצה אין כאן בעי רבין יבשו מים בשבת ובאו בשבת מהו א"ל אביי יבשו בשבת לא תיבעי לך דבעי מיניה דמר ופשיט לי דאסיר [ג]באו נמי לא תיבעי לך דהוה ליה מחיצה העשויה בשבת (א)ותניא [ד]כל מחיצה העשויה בשבת בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין ברצון שמה מחיצה ולאו איתמר עלה אמר ר"נ לא שנו אלא לזרוק אבל לטלטל לא [ה]הכי איתמר דר"נ אמזיד איתמר אמר ר"א [ו]הזורק לבין פסי הבירואות חייב (א"ל) פשיטא אי לאו מחיצה היא היכי משתרי ליה למלאות לא צריכא [ז]דעבד כעין פסי ביראות ברה"ר וזרק לתוכה חייב הא נמי פשיטא אי לאו דבעלמא מחיצה היא גבי בור היכי משתרי ליה לטלטולי [ח]לא צריכא אע"ג דקא בקעי בה רבים ומאי קמ"ל דלא אתו רבים ומבטלי מחיצתא הא א"ר אלעזר חדא זימנא (ב)דתנן רבי יהודה אומר אם היתה דרך רה"ר מפסקתן יסלקנה לצדדין וחכ"א אינו צריך (ג)רבי יוחנן ור"א דאמרי תרווייהו כאן הודיעך כחן של מחיצות אי מהתם הוה אמינא כאן ולא סבירא ליה קא משמע לן כאן וסבירא (ד)ליה ולימא הא ולא בעי הך (ה)חדא מכלל חבירתה איתמר: מותר להקריב לבאר וכו': (ו)תנן התם לא יעמוד אדם ברשות הרבים וישתה ברשות היחיד ברשות היחיד וישתה ברשות הרבים אלא אם כן מכנים ראשו ורובו למקום שהוא שותה

וכן

אמר ליה מותר. דהא ליכא דיורין בין הפסין דליסרו עלייהו דליהוי מוליא מרשותו לרשות חבירו: **שתים מאי.** שתים זו אצל זו ומחילה ביניהן ושתיהן ראשן בין הפסין: **אסור.** לטלטל מתוכן לבין הפסין כדמפרש (א) טעמא רב הונא: **ואפי' עירבו.** דרך הפתח שבמחילה שביניהן דהשתא חדא נינהו ולא אסרן אהדדי אסורות לטלטל מתוכן לבין הפסין גזירה שמא יאמרו עירוב מועיל בין הפסין לשתף חצירות יחד שהרואה אותן מטלטלין מתוכן לבין הפסין לא ידע דיש פתח ביניהן וסבר האי דלא אסרן אהדדי בתוך בין הפסין כשאר שתי חצירות הפתוחות למבוי אחד שאסור להוציא למבוי אלא א"כ נשתתפו ה"נ משום דנתנו עירובן בין הפסין לשתף (ז) כשיתוף שאר מבוי ואתו לאשרי נמי להכניס ולהוציא מבין הפסין לחצירות כי ליכא פתח ביניהן ויהבי עירוב באמצע החצירות דרך בין הפסין וההוא ודאי לא מהני דכי תקינו רבנן שיתופי מבואות במבוי סתום תקון ואורכו יותר על רחבו וזה מפולש לארבעה צדדין: **עירבו מותרין.** דכיון דעירבו דרך פתח שביניהן וחד רשותא הוא דלא אסרן אהדדי להך גזירה לא חיישינן: **דהדרן וערבן.** שנפרצה ביניהן פירצה (ח) גדולה במופלה שגלוי לכל שרשות אחת היא:

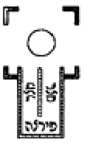

יבשו מים בשבת מהו. לטלטל בין הפסין מי אמרינן שבת הואיל והותרה הותרה או דילמא כיון דהיתר פסין אינו אלא משום מים והרי יבשו ואסור. ואכל פסי בירלות קאי: **כלום נעשית מחילה.** כלומר כלום הותרה מחילה כזו אלא משום מים: **יבשו מים בשבת.** וחזרו ובאו גשמים בו ביום מאי מי אמרינן חזרו פסין להיתרן הראשון לטלטל בתוכן: **מיניה דמר.** רבה שהיה רבו: **ובאו מים בשבת לא קמבעיא לי.** דמותר דהא קיימא לן כל מחילה הנעשית בשבת שמה מחילה: **לא שנו.** דשמה מחילה: **אלא לזרוק.** שהזורק מרשות הרבים לתוכה חייב דמדאורייתא ודאי מחילה היא: **אבל לטלטל אסור.** דרבנן גזור עליה: **אמזיד איתמר.** וקנסא קנסוה אבל שוגג מותר והא דנעשית מאליה כל שכן דמותר: **הזורק.** מרשות הרבים לבין הפסין של בירלות: **חייב.** חטאת דרשות היחיד מעלייתא הוא: **אי לאו מחילה.** מדאורייתא היא לשויה מיהא רשות היחיד לזריקה: **היכי שרו רבנן למלאות.** ולהוציא מרה"י לרה"ר משום דוחק: **כעין פסי בירלות.** ואין שם בור: **מפסקתן.** שאין שם דרך אלא בין הפסין יסלקנה לצדדין דאתי דריסת רבים ומבטלי מחילות: **כאן הודיעך.** חכמים כמה גדול כחן של מחילות דלא מיבטלי משום בקיעת רבים: **מותר להקריב כו'.** פרישנא לה לכולה מתני' בריש פירקין (יז:): **אלא א"כ הכנים ראשו ורובו.** דחיישי' שמא ימשך גופו למקום רגליו ויוציא הכלי עמו:

וכן

דהדרן וערבן. והכי פירושו שתים אסורות אפי' עירבו ואם עירבו כו' דהיינו כלומר דהדרן וערבן מותרות כשעירבו: **מחיצה** אין כאן. אע"ג דאביי אית ליה (ט)שבת הואיל והותרה הותרה מודה הכא משום דליכא מחילות:

כי איתמר דרב נחמן אמזיד איתמר. והא דאמרינן בשבת בפרק הזורק (ד' קא:) ספינות שנתקשרו מערב שבת והותרו וחזרו ונתקשרו בין שוגגין ובין מזידין ובין מוטעין ובין אנוסין חזרו להיתרן הראשון (ב) במזיד לא חזרו לגמרי להיתרן הראשון לטלטל אלא דהוו רשות היחיד דאורייתא אי נמי לא קאי אמזיד:

קמ"ל כאן וסבירא ליה. ומיהו לר' יוחנן ודאי כאן ולא ס"ל כדאמרי' לקמן: **לא** יעמוד אדם. בפרק במה (ד' נט.) מוקי לה בחפצים הצריכין לו וגזרי' דלמא יכנים אצלו וקשיא דתיפוק ליה דקא מעייל מרשות הרבים לרשות היחיד כמו משתין ורק מרשות הרבים לרה"י דאמרינן לקמן ורש"י תירץ לקמן דלא דמי למשתין ורק דשותה עביד עקירה והנחה בחד רשותא דמשקין נחין בתוך פיו שהוא מקום פטור ואע"ג דחוזרין ונבלעין אין לחוש הואיל ונחו במקום פטור ואע"ג דבמקום שאין בו ד' על ד' (ג) (אמות) אמרינן ובלבד שלא יחליפו התם גזרינן דילמא אתי לאפוקי בהדיא אבל הכא אי אפשר כלל שלא ינוחו מעט בפיו קודם שיבלעם אבל במשתין ורק לא חשיב פיו מקום פטור כיון דפיו וגופו הן במקום א' ולפי זה היה מותר להוציא ראשו מרה"ר ולרוק כיון דפיו במקום אחר הוי מקום פטור והא דמבעיא לן בפרק במה (ד' נט.) הוא ברה"י ופי האמה ברה"ר מהו היינו משום דמי רגלים מיד כשנעקרו מגופו שוב אין נחים בפי האמה אבל מפ"ק דשבת (ד' ג:) קשיא דקאמרינן התם אדרבה משמשיכה דאי שדי (ד) ליה אתי לידי חיוב חטאת לא קנסינן והשתא היכי אתי לידי חיוב חטאת הואיל ונחו בידו שהוא מקום פטור וי"ל דלא חשיב הנחה במקום פטור אלא בדבר שהוא נוטל ממקומו אבל התם שהכלי נח מאליו לא חשיב הנחה במקום פטור ולפי זה אסור להוציא ראשו ברה"ר ולרוק וא"ת אכתי אפשר דלא אתי לידי חיוב חטאת כגון שיתן מידו ואת לידו אחרת וי"ל דאיירי כשהנקב קטן שלא יוכל להכנים בו שתי ידיו ועוד נראה לפרש דלא דמי למשתין ורק דהכא כשבולעם מיד חשיבי כנחין אע"ג דאינם נחים עד שיגיעו למעיו משום דמבטלי אגב גופו והוי עקירה והנחה בחד רשותא והכי נמי אמר רבא בפ' המוציא (שבת ד' פ.) הוציא שתי אותיות וכתבן כשהוא מהלך חייב דכתיבתן זו היא הנחתן ואתי נמי שפיר מתניתין דאמרו לו (י) גבי יש אוכל אכילה אחת כו' ר' מאיר אומר אם היה שבת והוציא בפיו חייב והשתא היכי חשיב הוצאה בהדי הנך הא בעידנא דמיחייב עלייהו דהיינו בשעת הנחת גרון אכתי לא מיחייב אהוצאה עד שינוחו במעיו אלא אהוצאה נמי מחייב משעת בליעה דחשיב כמונח:

וכי

עין משפט נר מצוה

ט א ב ג מיי' שם הלכה לד:

י ד ה מיי' שם הל' לד ופט"ו שם הל' כב טוש"ע א"ח סי' שסג סעיף ג:

יא ו ז ח מיי' פי"ז שם הלכה לג:

◆

רבינו חננאל

ותוב בעא מיניה חצר שראשה אחד נכנס לבין הפסין. מותר לטלטל מתוכה לבין הפסין ומבין הפסין לתוכה. אבל שתי הצירות נכנסות לבין הפסין אסור. אמר רב הונא ואפי' עירבו חצירות זו עם זו גזירה שמא יאמרו עירוב מועיל לבין הפסין כו'. (ורבה) [ורבא] אמר עירבו מותר. ותניא כוותיה חצר שראשה אחד נכנס לבין הפסין מותר לטלטל בתוכה לבין הפסין כו' ושתים אסור, במה דברים אמורים בשלא עירבו [אבל עירבו] מותר. ורב הונא משני בהדרן עירבן. כלומר אילו שתי חצירות הנכנסות לבין הפסין הדרן מתערבן. או כגון שביטל אחד מהן רשותו לחבירו והויין כחדא. אבל אי לא הדרן מיתערבו אסור. וזו שינויא היא. והילכתא כרבא. בעא מיניה אביי מרבה יבשו מים בשבת. מותר לטלטל בין הפסין אי לא. ופשט ליה לא נעשו פסין מחיצות אלא בשביל המים יבשו המים בטלו המחיצות. ואמר אביי באו מים בשבת לא קא מיבעיא לי דהא כל מחיצה שנעשית בשבת בין במזיד בין בשוגג שמה מחיצה. הילכך כיון שבאו מים מותר. והא דאמר רב נחמן לא שנו אלא לזרוק אבל לטלטל אסור במזיד איתמר. והני מיא לא במזיד הביאום, אלא ממי המטר וכיוצא בהן באו מעצמן. א"ר אלעזר הזורק מבין רשות הרבים לבין פסי ביראות חייב. וכן העושה כמין פסי ביראות ברשות הרבים וזרק לתוכן חייב א)וכרשות הרבים דמי. ואע"ג דבקעי ביה כדתנן ואם היתה דרך הרבים מפסקתה יסלקנה לצדדין. וחכמים אומרים אין צריך. ר' יוחנן ור' אלעזר דאמרי תרווייהו כאן הודיעך כוחן של מחיצות. דאע"ג דבקעי ביה כיון דקיימי מחיצתא כרשות היחיד דמי. פיסקא מותר להקריב לבאר כו'. תנן התם בסוף המסכת לא יעמוד ברשות הרבים וישתה ברשות היחיד אלא אם כן הכניס ראשו ורובו למקום שהוא שותה כו'.

א) נ"ל דכרה"י.

מסורת הש"ס

א) שבת קא: לקמן כה., ב) שבת ו: לקמן כב., ג) [לקמן שם], ד) [מגילה כט: וש"נ], ה) [שם], ו) שבת יא. ע"ש לקמן לג., ז) בס"א ליתא, ח) ציור זה ליירטו ע"פ מהרש"ל דפו"ר, ט) [לקמן לג:], י) [כריתות יג: ושם],

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אסור לטלטל וכו' כדמפרש רב הונא טעמא הס"ד: **(ב)** תוס' ד"ה כי איתמר וכו' להיתרן הראשון וכן מחצלות כו' במזיד לא חזרו: **(ג)** ד"ה לא יעמוד וכו' ואע"ג דבמקום שאין בו ד' על ד' אמרינן כצ"ל ותיבת אמות נמחק: **(ד)** באו"ד אדרבה משמשיכה דאי שדי להו אתי לידי חיוב חטאת:

◆

מוסף רש"י

אלא לזרוק. לאותרה (לקמן כה.) לחייב הזורק מתוכה לרה"ר או להפך (שבת קא.). **אבל לטלטל לא.** להיות מותר לטלטל בתוכה אסור מדבריהם (שם). **לא יעמוד אדם ברה"ר וישתה ברה"י.** ויושיט פיו וראשו לרה"י לאחוז כלי ולשתות, גזרה שמא יוציא הכלי אליו ונמצא מתחייב חטאת (שבת יא.). **ברה"י וישתה ברה"ר.** ויושיט צוארו לרה"ר וישתה, גזרה שמא יכנים הכלי אצלו (לקמן צט.).